

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
12. sz. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

B lyegtelen levelet nem fo-
gadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 ft.
Fél évre 2 ft.
Negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35.,
illetve Kispást-tér 4. sz. alatt
R Vozary Gyula tanárnál. — Ide
intézendők a kiadóhivatalt illető
előfizetés, hirdetésny., nyiltter
és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tér-
fogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Czikora-fele házában, nem különben minden hazai pósthivatal.
Az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány uján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Láza d a s.

Rimaszombat, 1890. márcz. 18.

Megyéink történetében az utolsó korszak alatt páratlan otrombaságu az a botrány, melynek színe-
heye a legközelebb mult vasárnapon a nyustyai
lutheránus templom volt. Felbujtogatott, fanatizált
esőselék nyílt harcban szegült ellene egyházi
és világi hatóságoknak, s a mi csak súlyosítja az
események és a tettek jelentőségét: e valóságos
pórlázadás indító oka azon ezélat volt, hogy
pánszláv rajongók nyíltan kifejezzék gyűlöletüket
a magyar nemzeti állameszme érvényesítése ellen-
ében.

Ha valamely félreeső zúgban, — melynek
tanulatlan népe a körében élő néhány kabátos
ember feltétlen szellemi vezérletének enged —
történik e dolog, talán megmagyarázható lenne a
fanatizált esorda örülete: — de Nyustya nemcsak
egy jókora mezővárosnak is elegendő intelligenci-
áival bír, hanem — hangsúlyoznunk kell —
főispáni és szolgabírósi székely, minélfogva az
erkölcsök ezen teljes elvadulása, az egyházi és
világi hatóságok iránti otromba tiszteletlenség, s
az országos törvények teljes és vakmerő ignorá-
lása, midőn a tömeg még a szuronyok hatalmá-
nak is ellenszegül: merőben érthetetlen, s a mel-
lett, hogy törvényeink teljes szigorát provokálják:
a nyustyai köztekintélyek megbocsáthatatlan lany-
haságát kirívóan ítélik el.

Tartassanak tiszteletben az egyházfelekeze-
tek biztosított jogai de viszont e jogoknak le
kell borulniok az előtt, a mi legdrágább és leg-
szentebb: az imádott haza előtt, melynek alapját,
oszlopaít és tetőzetét egyenként és összesen csak
törvényei s azoknak feltétlen érvényesítése ké-
pezik.

T A R C Z A.

Három kő.

(Dr. Veres Samu felolvasása 1890. márczius 15-én.)

Hazánk új politikai aerájának kezdete nem nyulik
be annyira a multba, hogy arra a mai nemzedék még
élénken ne emlékezzék: mindössze huszonhárom év folyt
le azóta s kik akkor serdülő ifjak voltak, ma már mint
érett koru emberek még világosan emlékezhetnek arra az
állapotra, melyben 67 előtt volt magyar hazánk. Hogyan
változott meg minden egy varás-ütésre! hogyan tüntek
el a Bezirkerek! Mily élénken pezsgő élet váltotta fel a
látszólagos szunnyadást! Mily erővel tört ki a nemzeti
érzelet! A mi népünk történetének nincsenek oly lelket
rázó eseményei mint a francziának, de lélek-emelő momen-
tumokban gazdagabb minden nemzet történeténél. A piros-
fehér-kék lobogóra felírt hármas jelszó alatt esodákat
mivelt nyugat legrokonszenvesebb nemzete, — merész-
ségével nemcsak meglepte, hanem meg is reszkettette a
világot, de karakterének állandóságában soha sem lehetett
bizni: legalább mi magyarok, oly tapasztalatokat merítet-
tünk a multból, melyek a lehető legnagyobb mértékben
bizonyítják, hogy a szép és magasztos eszmék háttérben
önérdek rejlik. Az a nép rajong a szabadsáért — mint
a magyar — de csak addig, míg a legelső kedvező pillan-
atban eszárságról lesz: kimondja a testvériséget és
egyenlőséget, de nem látja a következtelenséget abban,
hogy egyik polgárát két évi börtönre ítéli azért, mert
hazájának nem akar szolgálni, a másikat ugyanannyira
kárhóztatja azért, hogy életét hazájának akarja szentelni.

A mi történetünk ezredéves lefolyásában nem igen
voltak oly momentumok, melyek a művelt világ figyelmét
felénk fordították volna: az ismeretlenség homályából
nagy ritkán, egy-egy genialisabb államférfiu hatása követ-
keztében bontakoztunk ki néhány pillanatra s ilyenkor is
a nagy műveltséget affektáló nemzetek esupán tudomást
vettek rólunk, annélkül, hogy eszünküket, törekvésünket
tanulmányozták s kellőleg méltányolták volna. A faj- és
nyelvrokonság minket nem támogatt: izolálva voltunk
teljesen ugy a politikai, mint a társadalmi téren.

Ez állapotért nem róhatunk meg senkit, csak ma-
gunkat, — nem lobbanthatunk szemére másnak semmit,
csak önmagunknak.

Mert súlyos kőként nehezedett nemzeti életünkre
politikai önállóságunk elvesztése; negyvedfélszáz évig hor-
dozta nemzetünk e súlyos terhet. Ki volt oka?

Az első követ a szomszéd Ausztriából dobták ránk;
felhasználták a következő alkalmat arra, hogy önálló-
ságunkat eltiporják. Mátyás király fényes alkotásai a

Itt többé nem autonóm egyházjogok megsér-
téséről vagy visszaállításáról van szó, hanem egy
államédekről, melynek elébe a felbujtogatott, tanu-
latlan nép lázadással állott. A közhatalom és
törvény tekintélye megkívánják, hogy a legszi-
gorubb eszközökkel is most már kényszerítettessék
a fanatizált tömeg nemzeti ezéljaink tiszteletére,
s ha az érvek és józan capacitatio előtt bedugta
füleit, majd meggyőződhetik a nyakára ütött
dragonadokról, hogy Magyarországon van egy
hatalom, melynek mindenki engedelmeskedni tar-
tozik: a törvény.

De ennek szigorát mindenekelőtt nem a fél-
revezetett, megesalt, tudatlan, felbujtogatott néppel
kell éreztetni. A büntetés sujtja első sorban azokat
a lelketlen gaz izgatókat, kik a vasárnap fellobo-
gott lánghoz már hónapok óta hordták az olajat
és rőzsét: első sorban s legszigorubb büntettes-
senek azok a kabátos agitátorok, kik a nép tu-
datlanságát és hiszékenységét saját önző ezéj-
aik érdekében oly lelketlenül használják fel.

Az erély már kevés, szigor kell, teljes szigor
e vakmerő elemek megfékezésére, melyek elbiza-
kodottságukban törvényeinket is ignorálják.

Háboru vagy béke e tökfilkók ellenében:
nekünk mindegy, a magyar állam egyszerűen
elfogja tiporni a férgeket, melyek nemzetii épüle-
tünk fundamentumait széjjel akarják rágni. I.

A kishonti ev. esperesség fátongó sebe.*)

A nyustyai egyháznak több mint egy évtől vajdó
papválasztási ügye azon fátongó s felette ragá-
lyos kóroanyagot tenyésztő seb, amely behagedni
nem akar. Hosszu, — de talán fölösleges is volna rész-
letesen elmondanom a seb keletkezésének történetét s fej-

*) Ezen cikket a szerző egyházi lapba szánta ugyan, de
szíveségből mi is közöljük. Szerk.

mahomedán barbarizmusnak estek áldozatául: nemzetünk
erejét megtörte a világhódító hadjáratra induló hatalmas-
ság s a romok felett az osztrák önkény ült diadalt. Az
ország két tűz közé került: egyfelől a török pusztított
tüzzel, vassal, más felől a német esorbítgató ősi jogainkat
s szabadságunkat naponkint szűkebb korlátok közé szorítá.

E lassanként fojtogató rendszer ellen küzdenek a
Boeskaik, Bethlenek, Rákócziak, mely küzdelmek folyama
alatt nem egyszer ragyogtatja nemzetünk ősi erőnyeit,
nem egyszer jut azon pontra, melyen a súlyos követ
lerázhatná magáról, de győzelmevel élni nem tud s béke-
jóbhat nyújt annak a dinastiának, melynek századokon át
hagyományos politikája az volt, hogy alkotmányos sza-
badságunkat elnyomja, politikai függetlenségünket meg-
semmisítse.

Véteünk a történeti igazság ellen, ha nem kutatnánk
azt a jeceimét, melyre az uralkodóház absolutistikus
törekvései támaszkodtak. Mert fel kell tételeznünk, hogy
ola át is voltak komoly megfontoltsággal működő állam-
férfiak, kiknek tudniok kellett azt, hogy egy nemzet, mely
egy aranybullára s egy Corpus jurishan szabatosan kör-
vonalozott alkotmány-elvekre támaszkodik, ősi szabadságá-
nak elvesztését oly betegségi tünetnek tekinti, melynek
kigyógyítására halála pillanatáig minden lehető eszközt
fel kell használni s így a felépülésre alapos reményei
lehetnek; tudniok kellett azt, hogy egy szabad nép el-
nyomására nem elég az ideig-óraig tartó hatalmi tulsuly,
— ismerniök kellett a porából felébredt phönix ősi regéjé-
ben rejllő örök igazságot, mely szerint e nemzeteknek velök
született jogaik vannak s e jogok a történelem folyamán
érvényesülni fognak. És ha tudták ezt s mégis ellene
törtek: fel kellett tételeznünk azt is, hogy nekik is voltak,
legalább lehettek képzeletben oly okaik, melyek zsarnoki
tényeik támpontjainul szolgáltak.

Történetünk e kérdésre is kimerítő feleletet ad: a
török hódoltság korszaka lejár, Budavár felszabadul, az
izlam követői kivonulnak hazánkból, a rabiga megszűnik
s mindezt a jámbor német önmagának tulajdonítja, ő volt
az ország felszabadítója, az ő hadserege és politikája ke-
gette ki a törököt. E felfogásnak, bár sok vastag tévedésen
alapul, tagadhatatlanul van annyi alapja, hogy az országot
felszabadító sereg tekintélyes része német zsoldos volt s
a fővezérlet is az uralkodóház egyik tagjára volt biva.
E körülmény szülte azt az osztrák katonai körökben még
maig is uralkodó nézetet, hogy Magyarország a töröktől
visszafoglalt s Ausztriához kapesolt hódított tarto-
mány.

A kő, mely 200 évig fenyegette hazánkat, egész
súlyával leomlott s megbénítá nemzetünk karjait. Politikai

lődésének sűrű sorban következett mozzanatait, elegendő-
nek vétem, az újabb fejlemények okszerű megértése
szempontjából esupán annyit kiemelni, hogy a nyustyai
egyház törzsökös népe nemkülömbösg nélkül, a leg-
ritkább szívós ragaszkodással s az egyházi főhatóságok
ez ügyben hozott határozatainak legkisebb figyelembe
vétele nélkül azon Krizsán Zsigmondot kívánta
megválasztani lelkészül, a ki onnan a jelöltek sorából, a
n. é. egyetemes gyűlés 54. sz. határozatával jogérvényesen
végleg kizáratt.

Mintán az egyház, dacára ezen legfőbb foku hatá-
rozatnak, kizárt jelöltjén kívül mást választani még most
is makedul vonakodott: az egyházkerület Rendezetének
59. §. a pontjában foglalt rendelkezéshez képest, kebelé-
be Homola István személyében, a mult év november
havának közepe táján helyettes lelkész küldetett. Vártuk,
reményeltük, hogy a sok részben félrevezetett nép, de kü-
lönösen a lelkiismeretlen vezetők, már értelmiségőknél
fogva, előbb-utóbb mégis csak befogják látni, a törvé-
nyes rend kívánalmából kifolyólag, szándékuk
kivihetetlenségét s az utolsó forum
elhangzott döntő szava előtt meghajolnak
az által, hogy a törvényesen kinevezett adminisztrátort
legalább — megtűrik. Ámde igen-igen esalódtunk. A
templom kuleslyukának ólommal való beöntése, a harang-
ütők nyomtalan eltűnése, fekete zászlók kitévése s minden-
féle maskaradéki kiállítás által megzavart installatio csak
bevezetésül szolgált azon mindenféle furfanggal kieszt
insultusoknak, melyeknek gyűlöletes ezélpontja az admi-
nistrátor lett, még pedig nappal és éjjel egyiránt annyira,
hogy az utóbbi időben lakását rendőrileg őriztetni kellett.
A helyzet mindinkább tarthatatlanabbá vált, míg végül
az intézkedési sikertelenségében kifáradt
esperességi elnökség jelentése s kérelme következtében, a
törvényes rend helyreállítása, első sorban pedig a hiva-
latától felüggesztett egyházi felügyelő helyébe, fegyvel-
mi perének lefolyásáig, helyettes felügyelő, valamint a
rendes lelkész megválasztásának keresztülvitelére, főtiszte-
lendő Sztéghlo János püspökhelyettes ur által, egy-
házkerületi bizottság lett kiküldve.

A Szentiványi Árpád gömőri esp. felügyelő
és Terray Gyula gömőri főesperes társelnöke mellett
Kubinyi Géza egyh. felügyelő, Liszka József
kerületi pénztárnok, Marton János és Glaufl Paul

önállásunknak elvesztése volt ez, melynek lerázására apáink
annyi változó sikerü kísérletet tevének.

De nem sokára reánk dobták a másik követ is, mely
rettenetes súlyával legdrágább kincsünket: nemzetiségünket
kiöléssel fenyegette. A bécsi Kormány egyik ezéljának el-
érését csak félsikernek tekintette, mert politikusi nagyon
is jól ismerték a porából fölemelkedő phönix történetét,
nagyon jól tudták azt, hogy hazánk feletti uralmukat
csak ugy tarthatják meg, hogy ha kölik nemzetiségünket
s Magyarországot nemcsak politikai tekintetben, hanem
nyelvére nézve is német provincziává stilyesztik. A maguk
szempontjából helyesen gondolkodtak, mert ha a lefolyt
századok alatt csakugyan sikerült volna hazánkat germa-
nizálni, a nyelvközösségnek fogva nem lett volna semmi
ok arra, hogy a német kormányrendszer ellen önvédelmi
harcot folytassunk. De eleinte az eszközök megválasztá-
sában nem voltak elég tapintatosak, erőszakosságuk koc-
kázta a sikert, s a reactio oly erővel tört ki, hogy ennek
következtében politikájukat meg kellett változtatniok, vagy
legalább is más eszközökhöz fordulniok.

Sajátságos, hogy az új eszközök egy asszony agyá-
ban fogamoztak meg, kinek politikai működését a törté-
nelem magasztatolag említi. Pedig Mária Terézia trónra-
léptekor hazánk azon helyzetben volt, melynél alkalmasabb
még soha sem kínálkozott arra, hogy nemzetünk akkori
nagyjai ősi jogaik visszaállítására sikeres aktiót fejt-
hettek volna ki. De az alkalmat nemcsak eszalasztották,
hanem lovagias érzelmeik nyilvánításában vetélkedtek
egymással s életüket és vérüket ajánlák fel annak a
dinastiának, melytől hazánk, jövendő sorsa tekintetében,
mindent meg kellett volna tagadniok. Nem tették — s
evel egy új vészthozó korszaknak vetették meg alapját,
melynek néhány évtized alatt az lön eredménye, hogy a
magyar-nyelv lassankint csak az alföldnek még akkor
ingoványos pusztáira szorult.

E második kő a magyar politikai tényezők elne-
zetietlenedése, melyet nem egyszerre dobtak ránk,
— csak ugy lassanként hengergettek, s melyet csak akkor
vettük észre, mikor mellünkre került s torkunkban las-
sanként fojtogatta a lélekzetet.

Mária Terézia uralkodását boldogult emlékezetűnek
mondja a történelem s volt rá elegendő oka is. Közmű-
velődési tekintetben többet tett összes osztrák elődeinél s
a lelkiismeret szabagságát sem fojtogatta béklyóba. De a
nyibus, mely emléket körül veszi, koránt sem oly fényes
a mai szempontunkból, mint a minőnek azt a chauvinisták
szeretnék feltüntetni. Asszony volt a szó legnemesebb ér-
telmében, a legszöbb külső és belső tulajdonságokkal
felruházva, ki pártfogásába vett minden nemest és jót,
sőt egészen új intézményeket is létesített, azért akár mint

ker. jegyzők, a kishonti esperesség képviselőjében pedig Ruthenyi Béla esp. felügyelő és Czéner Pál főesperes tagokból állott ker. bizottság f. hó 16-kára tüzte ki eljárását, s ezen napon, a megelőzőleg Rimaszombatban tartott előtanácskozásnyában a teendőket tervszerűen megállapítván, Nyustyan tényleg megjelent.

Az iskolából testületileg bevonulván a zsufolásig megtelt templomba, mindjárt a letelepedés után szokatlan látványt szolgáltak egyes asszonyok, a kik a karagtól feldult arczal, ülőpadjaikban felülva, kezeiket magasra emelve összekulesoltgatták s e közben — ők tudják — imát-e avagy átkot mimikáztak; sőt egyikök az első padból kilépe a téglázatra térdelt s ott folytatta a különös alakoskodást, mely nevetni való lett volna, ha a hangulat ismérveül s a szenvedélyek kitörendő viharának előjeleül nem tűnik vala fel. A predikációra következett befejező ének után, a férfiak és nők egyaránt zsbongva tolták az oltár előtti térre, hol a bizottság asztala állott. A szünni nem akaró zajongás kissé lecsillapulván, előbb Szentiványi Árpád a bizottság világi elnöke magyarul, — majd pedig Terray Gyula egyházi elnök tótul előadták a kiküldetés okát és célját s felhívták az ekként megnyitott közgyűlést, hogy a mai első feladata gyanánt, a fegyelmi kereset alatt álló egyházi felügyelő helyébe helyettes választson. „Engedjék Kriszánt lelkészünkül, akkor felügyelőt is választunk, különben nem.” — volt a fülsüketítő zsvajból kihangzó felelet. Hosszas erőlködés után mégis csak sikerült az elnökségnek feltenni azt a kérdést, hogy kit ohajt az egyház helyettes felügyelőül? Erre két nevet hangoztattak irtozatossal chornsbán, melynek hatását emelni, kivált a kezdettől szakadatlanul zajongó asszonyok serénykedtek, a miért is, mint hallgatóság, az elnökség részéről rendre utasítva lettek. Nagy nehezen oda kerülhetett a dolog, hogy a többség kétségtelen megállapítása céljából kézemelés által próba volt tehető, melynél azonban a Kriszán-párt jelöltje mellett, az asszonyok ismét tüntetőleg közreműködtek, erdőként felemelt kezeikkel. Erre az elnökség egyénekenkénti szavazást kívánt s az asszonyokat a templomból való távozásra szólította fel, a mi iszonyatosan tiltakozó lármát támasztott, fokozva azon ismételt követelésektől, hogy zárássáanak ki a közgyűlésből a szomszéd líkéri gyártelep munkásai, mint a kik egyháztagsági jogosultsággal nem bírnak s mégis szavazni kívánnak. Az ingerültség fenyegetően nőtt annyira, hogy az elnökség elérkezettnek látta a pillanatot: a rendelkezés alatt álló karhatalomhoz folyamodni.

Nemsokára négy esendőr jött be a zajongó tömegektől elfoglalt két padra között, de mindjárt visszarendeltettek, mert már akkor az elkezeredett harag szenvedélye annyira tombolt, hogy félelmetes közkárat lett volna ilyen számú fegyveres erőt alkalmazni. Jékora kínos szünet után újból megvillant most már tíz esendőrnek a szuronya, de a makacs ellenálló magatartás s a fenyegető zaj legkevesebb sem esillapult. Ekkor a kiadott rendelet következtében a esendőrök támadásra emelték fegyvereiket s reménytelen sikoltozást, szitkozódást, ajúldozást előidézve kiszorították az asszonyokat az egyetlen kijáratnál bíró, különben eléggé tágas templomból.

Most a biz. elnökség a szavazás megkezdésére tett kísérleteket, de minden erőfeszítését tulharsogtara zabolátlannul üvöltő lármá, sőt egyes féktelenkedők folyton elő-előtolakodtak. Egy ílyet végül a bizottság világi elnöke letartóztatni rendelt. Erre igazán borzalmas, idegrázó jelenet következett. A férfi tömeg, mint a fölzávart hangyaboly kavargogni kezdett s „Ne hagyjátok” ordítások közben a esendőrök felé tolt, mire a tíz esendőr egy pillanat alatt szabályos csoporttá tömörülve, védelmi állást foglalt, folytonosan szurásra emelgetve fegy-

vereiket a támadók felé. Hogy ekként a legirtózatossabb vérengzés nem történt, ez valóban kizárólag a esendőrök nyugodt, mégis bátor és imponáló fellépésének köszönhető; így is azonban a letartóztatni rendelt férfi megsebesült, egy másik pedig, a mint a esendőrörsvezető fegyverét megfogá, arczulátás következtében a földre terült.

Az elvadult szenvedélyek ily felzaklatot hullámzása között, a bizottság kétségtelenül megvőződén, hogy nem tárgyalhatna tovább vérontás nélkül, eljárását fel-függesztette s a felvett jegyzőkönyv közlése mellett, kérényt intézett a megyei alispáni hivatalhoz katonai karhatalom kirendeléséért.

Az ilyen **templomi** jelenetek megdöbbentő hatásától még most is elfogódva letésem tollamat; lemondok a magyarázgatás, a lélektani és egyházi jogi következtetések, a jövő fejlemények találgatásáról; hadd álljon itt a száraz historium, mint egy minden irányban felemelkedett — intő-ujj.

Glauf Pál.

Félévi jelentés.

az 1889. évi második félévre — a gömörvármegyei közigazgatási bizottságban képviselt közigazgatási ágak szak-előadóinak havi jelentésén gyanánt.

VI. A tiszti ügyész hatáskörében.

A lefolyt félévben azon ügyek közül, — melyekben a történt intézkedésről a tiszti főügyész — a vármegyei közigazgatási bizottság illetékességi körébe tatózandóságánál fogva jelentést tenni köteles, — elintézés alá került.

Szabó György rimaszombati polgármester, saját kérelmére indított fegyelmi ügye, hamis bizonyítvány kiállításával gyanúsítás miatt. Tényálladék hiánya miatt beszűntetendőnek nyilvánítottatott.

Csisko János dobsinai városi aljegyző fegyelmi ügye, köz vagy hivatalos pénzek illetéktelen behajtása és saját czélokra felhasználása miatt emelt panasza folytán, — pénzbüntetésre ítéltetett.

Setina János tiszolczi községi jegyző, Pazár Pál nagy-szalósi körjegyző, a nyomozat során beigazolt fegyelmi vétség megtorlásaképen az alispán által lettek lemarasztva.

Csák Kálmán velkenyei körjegyző fegyelmi, ügy mivel hogy a nyomozat tenyítő eljárás alá eső esekeményeket derített ki, függőben hagyatván, a hivatalból felfüggesztés mellett a nyomozati iratok a közzvádó kir. ügyészséghez tétettek át.

Adóvégrehajtási ügyben a tiszti főügyész közbenjárása mellett a végrehajtásnak ingatlanra bekebelezése kéretett 67 esetben, bekebelezés elrendeltetett a bíróság által 77 esetben, végrehajtás fogmatosítása kéretett 134 esetben, végrehajtás elrendeltetett 105 esetben, fogmatosítandó volt 53 esetben, fizetés által beszűntetve lett 50 esetben. Egyéb itt megemlítendő dolog nem történt.

Helybeli hírek.

Márczius 15-ikét városunkban a nagy nap jelentőségéhez méltóan többfelé ünnepelték meg. Ez ünnepélyek közül egyik legfeldekemelőbb volt az egy. prot. főgymnásium önképzőkörének ünnepélye, mely d. u. 3 és 4 óra közt folyt le az új tornacsarnok tágas helyiségében. Városunknak e legnagyobb termében öt-hatszáz ember kényelmesen ülő s a hazafias ünnepély iránt való érdeklődés oly nagy volt, hogy a terem közönséggel zsufolásig megtelt. Emelte az ünnepély sikerét az a körülmény, hogy a program most sokkal helyesebben volt összeállítva mint a megelőző hasonló alkalmakor. — A szépen sikerült hazafias ünnepélyt, az ifjúsági önképzőkör elnökének Bodor Istvánnak költői gondolatokban gazdag alkalmalmi megnyitó beszédével kezdődött.

uralkodó, akár mint egyén méltó népei dícsőítésére. De nemes szíviségével és új intézményeivel nekünk magyaroknak többet értett, mint az uralkodói tehetségek teljes hiányával kormányzó Dobzse László, vagy a nemzetet önállóságától megfosztó első Lipót, ki alkotmányos jogainkat még annyira nem respektálta, hogy saját zsarnoki személynének helytartójául legalább egy magyarországi bizalmasát nevezte volna ki. A boldogult emlékeztető felségese asszony nem üldözte a magyarokat, sőt inkább tetszett neki ez a deli természet lovagias nép, mely életét és vérét áldozza érte, hálás volt azon nemzet fia iránt, kik trónját megmentették s elvesztett országot visszaszereztek a nélkül, hogy revanche politikát üttek volna azáltal, hogy a viszafozlalt osztrák tartományokat magyar hódítványoknak tekinték. E lovagiasság példátlan volt: a királyné szeméiben önműkönyűk ragyogtak s ez időtől kezdve „hű és kedves magyarjaim”-nak nevezte nemzetünket.

Tagadhatatlan, hogy a lovagiasság egyik legszebb férfierény. De az is megdönthetetlen igazság, hogy a politikában nem szabad lovagiaskodni. Avagy lovagias volt-e korunk legnagyobb államférfia Bismarck a lengyelekkel szemben? Lovagias-e a nagy és szabad francia nemzet akkor, midőn zászlóján a világszabadság jelszavával Európa legzsarnokosabb uralkodójával paktál...? A czél szentesíti az eszközt, e jezsuita mottóknak a politikában jogosultsága van. Oda át nagyon is jól értették e jezsuita mondást, nem fizettek hasonlót hasonlóval, szerették velünk elhíttetni s nálunk részben el is hitték, hogy nemzetünk lovagiassága nem volt egyéb, mint alattvalói hódolat, melylyel egy százados uralkodóháznak tartozánk. E hódolat suffixuma volt az a sajnos s a történelem által eléggé meg nem róható állapot, melybe aristrokraziánk sülyedett akkor, midőn nemzetiségéről megfeledkezve a bécsi udvar uszályhordozójául szegődött. Boldog volt a ki az udvar légkörébe kerülhetett s pedig oda került mindenki, a kinek erre születési jogezime volt, sőt nemzeti életünk egy korszakában sem lett annyi újdonsült báró és gróf mint ép ez időszakban, mert középneességünk vagyonosabbjai, csakhogy műveltebbnek láttassanak vetélkedve hajhászták s vásárolták meg a szükséges rangfokozatot.

Lehet, hogy mindez emberi gyarlóságából származó tévedés s élhet lelkünkben a boesánatnak némi árnyalata irányukban, ha azon historiai tényre gondolunk, hogy a magyar nemzet műveltsége még abban az időben jóformán a kezdet stadiumába sem jutott. A francziának már volt egy Molière-je, Racín-je, Voltair-je, Roussau-ja, a németnek egy Lessing-je, ki „Laokoon”-jában a legmagasabb s még ma is fennálló aesthetikai méreteket fejtegeté. E francia-német műveltség szellemi táplálékából élt és nevelkedett fel a bécsi udvar, s igen természetes, hogy e

légkörben csak oly egyének jelenhettek meg, kik külső és belső tulajdonságaikat tekintve, azt a műveltségi nívót elérték. A magyar nyelv helyett tanultak tehát idegent, a magyar irodalom helyett pártolák a németet, a fényes magyar ruha a lomtárba került, honnan csak akkor vették elő, ha valamely nagyobb ünnepélyen fosztani kellett. Ez idegenkedő szellem annyira uralkodóvá lett, annyira megmetyézte a nemesi osztály gondolkodás módját, hogy akadt oly főispán, ki a megye gyűlésen pirulás nélkül vallá be, hogy biz ő egy szót sem ért magyarul.

De bármily magas műveltségre tett szert főnemességünk azon czéllból, hogy az udvar kegyébe juthasson: nem boesáthatunk meg nekik azért, mert e téves nézetük következtében oly örvény szélére sodorták nemzetünket, melytől csak épen a legutolsó pillanatban lépett vissza. — s még koránt sínes oly távol, hogy egy újabb áramlat ismét veszélybe ne dönthetné. Pedig 100 éve elmúlt, hogy elkövette. De a rombolás, melyet nemzetiségünknek ezer éves épületén végeztek, oly nagy vala, hogy a renoválásra századokig tartó önfeláldozó munka és szorgalom szükséges.

Mária Terézia sima politikája elaltatá nemzetünket, melyből H. József erőszakossága felébreszté. A reaktió óriási erővel tört ki s az utolsó pillanatban megmenté a halálos lethargiából. A nemzet szemé megnyílt, észre vette a nagy követ, melyet testére hengergettek s lerázá magáról, azonban tagjai irtoztatóan megvalának esonkítva. Az 1791-iki országgyűlés azonnal hozzá látott az orvosláshoz: először a megbénított nyelvet gyógyítgatá, aztán a kezeket, midőn igyekezett elhíttetni a világgal, hogy hazánk teljesen független ország. — majd a társadalmi téren indult meg nagyobb mozgalom az új magyar irodalom megeremtésére. Evvel vette kezdetét a függetlenségi harcz, mely félszázadig tartott a nélkül, hogy a diadal elősegítésére egyetlen puskát elsütöttek volna. Mindig csak a szellem fegyvereivel harcolnak, megalakítják az első szellemi arzenált, a magyar tudományos akadémiát, kiterjesztik hazánkra is hatalmát az európai hetedik hatalmasságnak, a sajtónak s lassanként odajutnak, hogy a nagy és szabad nemzetek mintájára hazánk felelős miniszteriumot kap s ezáltal urává lesz önmaga sorsának.

És e vívmányok mind erőszak és vér nélkül valóknak.

Mikor az udvar nemzetiségünk e fokozatos fejlődését látta elszörnyűlködött.

Hát már a magyarnak modern alkotmánya lesz...? Hát már odajutottunk, hogy a király egy önfelelt pillanatában ki is nevezte a magyar felelős miniszteriumot? A magyar ezután már műveltségre fog aspirálni...? meg

Hárman szavaltak: Vinis Viktor (Márcz. 15. Szuhay Benedek-től), Csapó János (Márcz. 15. Borsody Bélától) és Szabó László ki saját költeményét szavalta; mindhárom szavalatot a közönség zajos elismerése követte. Jaczko Pál a „közvélemny asztala”-ról olvasott fel érdekesen a közönség nagy figyelmé mellett. — Baksay Dezső Bem apónak állította össze sikerült élet- és jellemrajzát, sok oly vonást emlitve föl szabadságharcunk e kimagasló alakjáról, melyek az ünnepély közönségének lelkesültségét emelték. Utóljára Dr. Veres Samu főgymn. tanár olvasta fel az 1867-iki kiegyezés történeti előzményeit. Az osztatlan tetszéssel fogadott felolvasást lapunk más helyén közöljük. Hölgyeink hazafias érzületét szépen jellemzi az a körülmény, hogy egy részük nemzeti színű szalagot viselt hajába fonva, vagy kokárdaként. — A helybeli kaszinó közveasoráján ezuttal is százan felül jelentek meg, de a hangulat nem volt oly emelkedett szellemű, mint a megelőző években, de azért méltó volt a nap jelentőségéhez. Felköszöntöket mondtak: Török János kaszinói elnök a hazára, Baksay István Kossuth Lajosra, Molnár József Szentiványi Árpád orsz. képviselőre, Lőrinczy György a társadalmi osztályok békés egyetértésére, Marton János közéletünk egyik legjelesebb alakjára a távollevő Csider Károlyra, Rárósy Gyula a honleányokra, Bornemisza László alispán a város közönségére, Török János a kaszinó vendégeire. Később a poháresengés is élénkebbé váltott s a mulatság melyen benyult az éjféltutáni órákba, Dr. Marikovsky István a lelkesült közönség körében a Rimaszombatban felállítandó Tompa-szobor javára gyűjtést rendezett, mely kerek számban tizenöt forintot eredményezett; az összeg az egyesület elnöke utján másnap pénzintézetbe helyeztetett. A helybeli polgári olvasó kör is szép ünnepélyt ült a nevezetes estén; mintegy hatvan-hetven olv. köri tag rendezett közös lakomát, melyen a lelkesült felköszöntők szintén nem hiányoztak. Az első Szabó János olv. köri elnök mondotta, kiemelve Kossuth fenségese alakját, kinek neve hallatára hatalmas éljenzés zúgott fel. Utánna Szabó József szavalt el egy szép költeményt a „Hajós”-ról. Ifj. Gasko János a gazdasszonyokat, Róth Lajos a nagy számkivetettet, Mihályi Lajos a haza ifjúságát éltette. Azután Szabó Lajos emlékezett meg a mult dícsőségéről. Végül Vajda István lelkesítő szavak kíséretében rendezett gyűjtést a Tompa-szobor javára. A gyűjtés eredményét még nem tudjuk.

Esküvő. Tegnap, márczius 19-én esküdött örök hűséget Györy Lajos közalapítványi uradalmi hivatalnok Czeglédéről; Csesznok Emma kisasszonynak, özvegy Csesznok Pálné szeretetreméltó kedves leányának. Tartós boldogságot!

Gyász-istentisztelet. Néhai Czékus István püspök emlékére, a tiszai ev. egyházkerület összes egyházaiban s így a helybeli ev. templomban is, jövő vasárnap f. hó 23-án gyász-istentisztelet tartatik.

Athelyezés. Rómay Béla m. k. esendőrhadnagyot, ki másfél év óta működik városunkban, Pozsonyba helyezték át, helyére szintén szakaszparancsnoki minőségben Edvy István m. k. esendőrtiszthelyettes érkezett meg.

Értekezlet A kedden d. e. a kishonti ág. ev. esperesség főbb tagjai részéről Rimaszombatban tartott értekezlet esupán magántermészetű volt. E gyűlésen megállapították egyebek közt azt is, hogy a nemsokára bekövetkező püspökavasztáson a kishonti esperességből tizenegyet egyház Zelenka Pálra, kettőt pedig Terray Gyulára kívánja adni szavazatát.

A virágokról. A tavasz közeledte kiesalt bennünket városunknak párját ritkító „Széchenyi-kert”-jébe, sőtánk közben a kedves virágillat becsalogatott bennünket a virágházakba is, a melynek gondozója Wikonkál kertész kész örömmel mutogatta meg az egyes csoportokat. Jól

fog szünni a százados absolutismus s a nemzet tiltó és döntő szavát érvényesíteni fogja a bel- és külpolitikában? Nem! ezt nem túrnák, ha véraldozatba kerül is — és Tanesiesot a szabad szó bajnokát a Fortunába esukták s a nemzetünk jogos kívánságait teljes mértékben méltányló királyra ráfogták, hogy örült!

A kamarilla, ez a zsarnokság infecziáló légkörében teljesen megcsontosodott czopfnos családi szövetezet ismét megmozgatta a nagy követ és mikor látta, hogy nem bír vele, segítségül hívta a 300 ezer muszkát.

A nemzetet ismét megbénították, de a szellemet nem: — ott lobogott az az erejében megtört honfiak kebelében.

Hanem mikor Lombardiát elvesztette az osztrák, mikor az új német császárság megalapítója Sziléziára tette kezét: odafent is belátták, hogy Magyarországgal jó lesz kibékülni. Érezték szükségét ennek már 61-ben is, de oly megszorított alkotmánytervezettel állottak elő, mely alig volt jobb a régi absolutizmusnál s így nemzetünk azt nem fogadhatta el. És nem fogadhatta el a későbbi ajánlatokat sem mindaddig, míg odáig nem jutottak, hogy maga az uralkodó nyilatkoztassa ki: mit és mennyit kíván a magyar nemzet?

A felelet készen volt: a 48-iki alkotmányt, vagy semmit.

De a haza bölese nem látta jónak egészen a personal unióig menni. Megteremtett egy új politikai elvet, mely szerint a két ország együtt véve alkosson egy katonailag és pénzügyileg erős birodalmat s mint ilyen érintkezzék a külső hatalmasságokkal.

Ezen az alapon jött létre a kiegyezés ezelőtt 23 évvel. Hazánk mai állására a társadalmi, tudományos, művészeti, ipar- és kereskedelmi, valamint a gazdasági téren jóformán e 23 év alatt jutott.

Két követ dobtak ránk Ausztriából: egyikkel függetlenségünket, másikkal nemzetiségünket akarták agyon sújtani. A harmadik kő a mi kezünkben van s ezzel mi sújtjuk agyon azokat, kik békés fejlődésünket megakadályozni s ezer éves jogainkat esorbítgatni merészlik. — E harmadik kő legfeltekebben örzött kincsé kobelünknek, utolsó atomjág drága kő: a hazaszeretet.

Igaza volt Kossuth Lajosnak midőn azt mondá, hogy a nemzetet előbb szabadá kell tenni, boldog lesz ő azután önmagától is.

De igaza van Széchenyinek is, ki szentül hitte, hogy Magyarország lesz.

És igaza van a költőnek is, ki ezen szavakkal bátorít:

Árpád apánk ne féltsd ősi nemzeted
Nem vesz el már, ha eddig el nem veszett!

esett szemünknek és szagló szervünknek gyönyörködni a szebbnél szebb s illatosnál illatosabb virágokban. Láttunk gyönyörű rózsákat, kamélia acaliát, nefelejtsét, márcziusi ibolyát, primulát, cinerariát, pelargoniat, jácintot, tarkabarka színváltozatban, azon a nehély percz alatt, a mit ott töltöttünk el, mondhatom kellemes meglepetésben részesültünk. A ki nem hiszi, nézze meg, s ha érzi van a szép iránt, bizonyosan velünk együtt fog érezni e tekintetben.

A Moskovicz-féle büntárgyalásról. mely oly nagy sensációt keltett, lapunk jövőheti számában fogunk bő tudósítást hozni, minthogy akkorára már végét éri az a rendkívüli s meglepő mozzanatokban gazdag tárgyalás.

Vármegyei ujdonságok.

Márczius 15-ike. A sajo-gömöri dal- és olvasókör kegyeletes ünneppel ülte meg a szabadság nagy napjának 42-ik évfordulóját. A lélekemelő ünnep — mely a lakosság óriási részvéte mellett — a városháza előtti téren folyt le és hét órakor vette kezdetét. A dalárda a Kossuth indulót énekelte, majd **B e n c z e S a m u** polg. isk. igazgató hatásos és lelkes hangú beszédében fejtegette a nagy nap vívmányait, éltetve e vívmányok megteremtőjét Kossuth Lajost. Utánna a dalárda énekelte, majd **H e g e d ű s J á n o s** szavalt a nagy hatással a „Szózatot.“ A szózatnak emléklése után **Z á h o n y i J á n o s** lépett az emelvényre, s egy epizódot olvasott a szabadság harczból „Emlékezés“ czímmel. Az utolsó szónok **G a l l o v i c s J á n o s** volt, ki saját tapasztalatait nyomán beszélt el néhány lélekemelő ténnyel e mozgalmas napokból. A lélekemelő ünnep hazafias dalok emléklése közben ért véget. — A szerkei választó polgárok, — kik mindannyian a függetlenségi eszmék hívei, — mint már ezelőtt is több ízben, — úgy most is igen fűvesen s nagy lelkesedéssel között ünnepelték meg a szabadság, egyenlőség- és testvériség dicső napját, márczius 15-ikét. Az ünnepi díszbe öltözött s minden szép, nemes és dicső dologért lelkesülni tudó lakosság délelőtt 10 órakor, a falu központján álló iskolai helyiségnél sorakozva, az e célra készült szép zászlók alatt, a harangok hívogató szavára vonult fel az Úr házába: hol alkalmi imát **Osváth Bertalan** szerkei ev. ref. s. lelkész. — alkalmi beszédet pedig **Molnár József** hanvai ev. ref. s. lelkész tartott. — A díszes ünnepély méltóságát nagyban emelte az, hogy a szerkei éneklőkör közbe-közbe hazafias dalokat zengedezett. — **Nagy-Röczen** is megünnepelték márczius 15-ikét, a várost kivilágították s este a nagy vendéglőben népes bankettet rendeztek. E banketten **S t e f a n e s o k K á r o l y** polgármester emelt először poharat kifejtve e nagy nap jelentőségét, annak dicső vívmányára „a szabadság, egyenlőség, testvériség“ fennállására most, **H a l a s i G y u l a** Kossuth Lajost éltette. A társaság sokáig maradt együtt, a „Szózatot“ „Hymnust“ más magyar nemzeti dalt dalolva, közbe-közbe toasztozva.

Iskolai ünnepély. A nagyröczei polgári iskola, e szépen fejlődő intézet kebelében **Röczey István** polg. isk. igazgató indítására ez évben több ifjúsági egyesület létesült. Ezeknek eleje az önképzőkör, mely egyesület nevezett igazgató lelkes vezetése alatt dicsőre méltó tevékenységet fejt ki. Ezen kör márczius 15-én mint nemzeti ünnepén a társaságokkal, az ifjúsági zenekarral és dalárdával díszes ünnepélyt rendezett, mely ünnepélyen Nagyröcze város közönségének jelentékeny része vett részt, elannyira, hogy az e célra berendezett terem kiesinynek bizonyult. A műsor változatosan volt összeállítva, egyes darabjai, a szavallatok, az énekrész, különösen pedig a zenekar működése élenk tetszésben részesült. Megható volt látni a közreműködők lelkesedését s hallani azon teremben a „Talpra magyar“-t s más nemzeti önértékünk fejlesztésére írt költői remeket, hol még nem is oly rég, nemesak száműzött, de a multak tanúsága szerint gyűlölt is volt a magyar nyelv.

Schopper György dr. rozsnyói püspök kedden a fővárosba utazott, hogy részt vegyen a „Szent István-társulat“ szögyülésén, ugyszintén a netalán megtartandó kongrua értekezletbe.

Püspökjelölés. papválasztás. Minden megjegyzés nélkül közöljük az „Egyetértés“ következő híreit! A rozsnyói ág. hitv. ev. gyüleket — a hol **Czékus István** 31 éven át lelkészkedett — márczius 23-án választja meg leendő papját, a ki hivatala lesz **Czékus helyét** — mint lelkész betölteni. A tekintélyes, vagyonos és népes gyüleket osztatlan bizalma s szeretete s ragaszkodása a nagy kiterjedésű gömöri ev. egyházmegyének közszeret- és közbeesülésben álló, érdemeiben gazdag főesperesét, **Terray Gyulát**, süvetei lelkész és a kerület egyik püspökjelöltjét, választja meg lelképásztorának! **Terray** nem csak mint jeles főesperes, de mint kitünő lelkész is ismeretes, s épen ezeknél fogva a rozsnyói ev. egyház jobb választást nem is eszközölhetett volna! **Hogy Terray főesperes** megválasztását mennyire óhajtkák a rozsnyóiak, az a körülmény bizonyítja legjobban, hogy a főesperes kérését, hogy a gyüleket is járuljon a káplántartáshoz bizonyos összeggel — készséggel elfogadták, és a kívánt összeget megajándokták. A leendő rozsnyói papnak a gyüleket vezetése és kormányzása kívül, fontos hivatása lesz felügyelni a kerületnek **Rozsnyón** elhelyezett árvaházára és felsőbb leányiskolájára, mely intézeteknek még nincs annyira szilárd alapjuk, hogy nélkülözhetnék egy gondos felügyelő és szerető édesatya hiányát. **Terrayban** mindkettőt megtalálja a kerület két ifju intézménye. Sokan hisznek annak lehetőségében, hogy **Terray főesperes** az áldott emlékü **Czékus püspöknek** nemesak a papságban lesz utódja, de egyuttal a püspöki méltóságban is, a melyre ő a baha és egyház körül szerzett érdemeinél fogva mindenben méltó is.

Eszküvő. Folyó hó 4-én vezette oltárhoz **Szkalos Sámuel** szolgabírósi II-od irnok, **Molnár Gusztáv** rimabányai körjegyző leányát **Molnár Emiliát**.

Kikeresztelkedés. Ritka s igazán meglehető ünnepély ment végbe e hó 13-án a veresköi templomban, melyen a vidék intelligenciájának nagyobb része volt jelen. E napon tért át **Witt Henrik m. k. esendőr** izr. vallásáról a katolikus hitre. A szertartást **Gazdik Károly** helybéli buzgó plébanos végezte; keresztápolók voltak **Bjel Mihály** polonkai birtokos és neje. A derék plébanosnak szépen átgondolt beszéde, az áttérőnek a legnagyobb határozottsággal adott felelete, egész meggyőződéssel tett nyilatkozata, megindítólag hatottak mindenkire. Az egyházi szertartás után a jelen voltak nagyobb része a zlatnói esendőri **laktanya** felé indult, hogy új keresztény testvérüket saját

lakásán üdvözöljék. Itt volt a kikeresztelkedett tiszteletére rendezett lakoma is, melyen mintegy 30-an vettek részt.

Nevét változtatta, persze belügyminiszteri engedéllyel **Kadlecovics János** forgácsfalvi lakos. Saját, valamint hat kiskoru gyermeke vezetékneve ezentul **Jókóvi** lesz. Igen helyes az a magyarítás, csak legalább jobb neveket választanának, vagy legalább jobb neveket javasolnának az azt tenni szándékozónak. Ilyen jó nevek volnának például: **Bontó, Gyűrű, Csáki, Máthé, Bartók, Meleg, Vadász, Zay, Utassy.**

Hirtelen halál **Dora József** 25. éves jómódú sánkfalvi paraszt gazda e hó 12-én, midőn Jólsváról, hová meszet szállított — hazatérőben volt, szívizélhűdés következtében hirtelen elhunyt. A szülők, kiknek egyetlen gyermek volt és ifju neje végtelen fájdalmában ösztönösen osztozik az elhunyt minden ismerőse, mivel nagyon becsületes, jóaraló és közszeretben álló egyén volt.

Közigazgatási bejárás volt e hó elején **Várgeden**. A várgedei eszevics kuthoz a vasuti töltésen keresztül járnak a községbeliek, de a vasut építésekor itt átjárót nem létesítettek. Ezen viszás állapot megszüntetése tárgyában a helyszínen tartott közg. bejárásnál oly megalapozás jött létre, hogy **Várgede** község költségén egy gyalogátjárónak rendszeresítése fog a közigazgatási bizottság útján a minisztériumtól kérelmeztetni.

Sorozás a rozsnyói járásban. A rozsnyói szolgabírói járásban a hadköteleseket f. hó 6—9. napjain vizsgálták meg. Fölhívtak 630 hadkötelest, ezek közül nem jelent meg 78. A közös hadsereghez soroztak 100, a honvédséghez hat ifjut, a közös hadsereg póttartalékjába 22, a honvédségébe 8 ifjut. A többi vagy hadra nem termetnek (untauglich) mondották ki, vagy a jövő évi sorozásra tartották fenn.

Közgyűlés. A gömörmezei magyar közművelődési egyesületnek garami köre e hó 22-én d. n. 3 órakor a poherellavaszvári tiszti kaszinó termében tartja rendes évi közgyűlését. Tárgyai: 1. Elnöki megnyitó — 2. Beszámoló jelentés a kör 5 évi működéséről. — 3. Bizottsági jelentés a pénztári számadás megvizsgálásáról. — 4. A tiszviseléség s a választmány választása. — 5. Munkaterv és költségeloirányzat a folyó évre. — 6. Indítványok.

Magyarosodunk. **Suha Bertalan** svábokai kereskedő hatásosan mozdítja elő a nándorvölgyi vasgyári tanítónak azon törekvészt, hogy tiszta tőjaku tanítványai nemesak az iskolában, hanem azon kívül is magyarul beszéljenek. Minden iskolás gyermeknek, ki kereskedésében magyarul közsön, kér s a hozzá intézett kérdésekre magyarul felel, esinos jegyzőkönyveket ad jutalmul. Kellemes meglepetés volt ez a tanítóra, midőn több tanítványa előmutatta a könyveket s dicsőkedtek vele, hogy magyarul beszédeért kapta **Suha** urtól. E szép s igazán hazafias, a magyar nyelv megkedvelését célzó tettnek a követését melegen ajánljuk mindazon kereskedő uraknak, a kik tót vidéken laknak.

Az aggteleki barlang második bejáratát tíz hónapja folytonos munka után sikerült áttörni folyó hó 11-én. Ezen áttörés nehézségeit elképzelhetni, ha meggondoljuk, hogy 150 méter vastag szilárd kőzetet vezet az újonnan nyitott alagut keresztül, melyből belülről a barlangból 60 méter, kívülről 99 méter ástak ki. A mérnöki munkát **Műnnich Kálmán** bányagazgató és mérnök végezte. — A második barlangbejárat a Jósvalói országot alatt az aggteleki urbéres közönség legelőterületén van, melyből a kárpát-egyesület saját céljaira 2 holdat örök áron megvett, hol megfelelő helyiség emeléséről és vezetőről gondoskodva lesz. A bejáratnak teljes befejezése a közönségnek való hozzáférhetővé tétele érdekében még több heti munkát igényel ugyan, mindazonáltal az idei turista évad alatt már a látogatók a barlang mindkét bejáratát használhatni fogják. Kétségtelen tehát, hogy a rendkívüli érdekes csepő-barlang látogatóinak száma a jövőben jelentékenyen emelkedni fog.

Elitelt mészáros. **Gottlieb Fülöp** balogi mészáros a rimaszécsi járás főszolgabírája, **Dráskóczy László** a mult napokban egészségtelen, romlott hús kimerése miatt 100 ftr pénzbírság és két heti elzárással sújtotta. Legérdekesebb az ítéletnél az, hogy a nevezett mészáros magamagát sodorta e kellemetlen helyzetbe. Ő ugyanis dr. **Danis János** balogi körorvos azért, hogy a dr. hivatalos kötelességét teljesítendő a mészárszékből megjelent s ott a már romlásnak indult marhahúst a közönségi előjáróság által lefoglaltatta; hivatalával való visszaéléssel vádolva a a rimaszécsi járás főszolgabírójánál bepanaszoltatta s ellene fegyelmi vizsgálatot kért. A fegyelmi vizsgálatot a főszolgabíró ur maga személyesen s a helyszínen fogantatottan kiderítette, hogy a doktor helyesen járt el, őt a vád alól fölmentette, de kiderítvén egyszersmind azt is, hogy a zsidó mészáros már többször merészkedett romlott, egészségtelen húst kímerni, és hogy e miatt egy ízben már 50 ftr pénzbírsággal is sújtotta, ez alkalommal a megkettőztetett pénzbírságon kívül az erélyes főszolgabíró által már egy kis pihenőben is részesített.

Gőzmalom. **Balogon Lovasányi Samu** ügyvéd és balogi lakos **Ványi Gábor** gépészszel egy két örökével dolgozó gőzmalmost állított fel. A malom f. hó első napjaiban indított meg és a mint hallani, szép jövőnek néz elébe, mert jól dolgozik s szép lisztet ad.

Delirium tremens. A szesz italok mértéken felüli élvezete közel környékünkön két esetben szűlte a tanulságos következményeket. — Egyike **Zsidó János** jakub szilistyei lakos, kit oly erős rohamokban fogott el, hogy megközelíteni is alig, igen nagy elővigyázattal és csak erős fedezet mellett lehetett; — másika **Daxner János** tiszlezi nőlen fiatal ember, ki pár nap óta folytonos önkivételben fekszik orvosi gyógykezelés alatt.

Dementi. Lapunk 10-ik számában „Borzasztó szerencsétlenség“ cím alatt említettük, hogy **Nagy-Csolót** és **Hosszú** közt **Szabó István** szénás szekeréről lebukott s egy éles kő koponyáját kettéhasította. E hírünkre vonatkozólag illetékes helyről a következő felvilágosítást vettük: „**Szabó János** (és nem **István**) hosszúsói lakos mint gondos murkás, józan és mértékletes életű földműves ismeretes községünkben. Mult ősz óta folyton gyengélkedő. Beteges letére a nevezett napon maga kocsisával együtt menvén **Csolóra** szénát vásárolni, személyesen akart a széna jóságát és annak árát meggyőződni. Meglett az alku s rendben volt a széna is. Hazajövet alkalmával a fáradt és beteges gazda akarván szénás szekerén megpihenni, de a csoltói követelzen, rögös és még **ragyos** uton a nagy rázkodás folytán szekeréről véletlenül lebukkant. És közben feje jobb oldalát sértette meg, jobb füléből vér folyt, a test többi tagjai sebzetlenek maradtak. A

szerecsétlen beteg pelszezi és ragályi körorvosok által rögtön megvizsgáltatott és gyógykezeltetett. Megjegyzendő róla, hogy 5 beteges voltánál fogva a szesz italok élvezetében és holmi áldomásokban részt nem vehetett. Gyenge természete eltöltöte az okától. **Szabó János** él. Isten és emberi oltalom alatt áll. Fejét — mint tévesen volt állítva — az éles kő ketté nem szelte, koponyája egész, nem halt szörnyet. Neje nem övvegy, 6 gyámoltalan gyermeket nem hagyott hátra, mert csak egy élő s iskolába járó leánygyermeke van. Az orvosi vélemény szerint van remény a felépüléshez.“ Mindenekelőtt mi magunk örülünk leginkább annak, hogy a borzasztó szerencsétlenség szeledebb alakot öltött.

I. Jobb. Vettük a következő levelet: **T. Szerkesztő ur!** Hivatkozással a „Gömör-Kishont“ f. évi 11-ik számában **Törköly János** ev. lelkész ur „nyílt levele“, — illetve annak zárpontjában foglalt fölhávrá, köteletségem ismerem kijelenteni, miszerint a „Gömör-Kishont“ f. évi 9-ik számában „hangulat“ czímen a hirovathat nyilvánosság elé boesájtott s állítólag egy gömöri pap által beküldött rimes levelet **Nagy-Károlyban** lakó barátom kérdéseire bizalmas feleletül én írtam, s „a mit megírtam megírtam.“ **Ugy tudom, hogy szavaimmal senkinek nem esonkítottam érdemeit, sem életét, sem holtakat nem sértettem, a kegyelet ellen nem véttem!** **Hogy soraim a lapba kerültek, abban semmi különösöt, vagy épen elítélendőt „laesae Majestatis erimen“-t pedig egyáltalában nem látok, s épen azért nem vagyok képes megfejteni, hogy ártatlan s esupán a tényleges helyzetet esetlel rimeim mikép szolgálhattak okul a „Gömör-Kishont“ 10-ik számában oly sajtáságosan s valóban természetellenesen megszólalt „Viszhangra“, melynek tartalma, kivált szójátéka, mig fenttisztelet lelkész urnak kellemetlenséget okozott, addig a tiszai kerület püspök-jelöltjeinek egyikét kíméletlenül epés maró gunnyal kisebbiteni nem átalotta. A méltatlanul megtámadott kiváló egyházfőnek szolgáljon vigasztalásul tekintélyes esperességének s annak határin kívül is vele együtt érző s fáradozásait méltányolni tudó számos tisztelőinek igaz szeretete, önzetlen ragaszkodása s tántorithatlan bizodalma. **Mint Isten szolgálja s Krisztusnak kipróbált vitéze jól tudja Ő, hogy Himeneusok és Filétusok (2. Tim 2. 17.) Pigellusok és Hermenegesek (2. Tim 1. 15.) voltak is, vannak is, lesznek is!** Előbbiek mérgezett beszéde ne keserítse el, utóbbiak viselkedése ne hátráltassa munkáiban, hanem mindazok daczára apostoli nemes missiót teljesítő pályáján Isten segédelmével azon legyen, hogy sokaink örömeire „ad multos annos felicitat vivat, floreat, crescat!“**

Béke velünk egyébiránt . . .
Boesássunk meg annak, ki bánt!

Itt van a kívánt „b“ betű . . .
Úgy-e békés természetű . . . ? !
Jób már „Jóbb“-bal így eszelecszik,
Hagyja futni, — hadd menekszik . . . !
Nemézise el nem marad,
Arnyékaként nyomán szalad.

Kitünő tiszteletem kifejezésével maradtam t. Szerkesztő urnak alázatos szolgálja **Liszky János.**

II. Jobb. „Nyílt levélre“ nyílt szó.

Gömör-Panyit táján villámlott egy nagyot . . .
— Ijedten kaptam le erre a kalapot —
Rá haragos „epés“ dörgés következett,
S láték egy „nyír-seprít“ suhogató kezét . . .
Uram Isten! itt jó reám az ítélet,
Borulj le a porig te nagy bübös lélek!
„Nem oda ütöttél, — hova szemed nézett“
Szálljon a szivedbe mély bűnbánó érzet . . .
Verjed a melledet, — mondjad: „mea culpa!“
Hogy a „viszhang“ az ő nyugalmat feloldta!
No hát beismerem! — de nem félelemből! —
Nem ő az a „seprű“, — nem ő az a „törköly“;
A kis „érdem-csillag“ — sem őt illeti meg . . .
Legyen elég téve haragvó lelkünk!
Hogy „önzőn“ szereti „Avas“ jó nedűjét
Azt tudom, — rá akár hitet is tehetnék . . .
De hogy a „koresmáros“ nem ő. — fel nem csapott,
Örömmel emekél előtte kalapot!
A „viszhang“ csak „Jóbnak“ hangját adá vissza;
Hát a „seprűnek“ a levét majd ő issza!
„Titokzatos himpor“ az ő arcját fedi,
A „nyír-seprű“ is hát csak őt illetheti!
Sérteni, — gyalázni senkit sem szokásom,
De a rava szűságot szivemből utalom,
Képmutató, — álnok, — hízegő apostolt
Gyűlölöm és fonok reá csipős ostort!
Neki szólt a lezke, — az ő logikája
Került a satira csipős ostorára!
Ha tán mást sértettem: boesánat, . . . és béke . . .
De ha ez nem elég . . . úgy állok elébe!
S mert volt és van bennem „még“ férfias jellem
Sisak rostélyomat bátran felemelem!
Kemény Lajos.

Vegyes hírek.

Halálozás. Özy. **Vallaszky Lajosné** szül. **Madarász Mária** urnő f. hó 14-én **Budapest**en elhunyt életének 78-ik évében. A gyászcsapat rimaszombati családokat is érint.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: **Özy. Urban Józsefné** a maga egy gyermekét: **Johanna** és férje **Klamarik Danó**, **Laura** és férje **Illés Hugó**, **Róza** és férje **Gresits Miksa**, **Margit** és férje **Hajnik Béla**, **Ida** és férje **Czékus László**, és **Gresits József** mint néhai **Urban Lajza** férje, valamint az összes rokonság nevében is, melyen megszemorodott szívvel jelenti felejtethetlen jelet, illetve édesatyjuk, após, nagy- és szepapának: **Urban Józsefnek**, **Losoncz r. t. város tanácsa** tagjának f. hó 17-én, hajnali három órakor hosszas szenvedés és a végső szentsegek ajztos felvétele után életének 73. évében bekövetkezett ajztos elhunytát. Az elköltözöttnek hült tetemei f. hó 18-án, kedden délután 4 órakor fognak a r. kath. templomból az örök nyugalom helyére kísértetni, az engesztelő szent mise-áldozat pedig f. hó 20-án, d. e. 8 órakor mutatatik be a Mindenhatóknak. **Losoncz, 1890. márcz. 17.** Béke lengjen porai felett!

A Losoncz-tugári tavaszi országos vásár ez idén folyó márczius hó 31-én és április 1-én fog megtartatni.

A Szövetkezés. **Bernáth István** közgazdasági folyóiratának 3-ik száma a következő tartalommal jelent meg:

